

STALLEN EN BOERDERIJEN IN NOORD-BRABANT.

Op Zaterdag 7 Juli j.l. werd te Tilburg door de vereeniging voor Stalverbetering in de provincie Noord-Brabant een Congres gehouden, met het oogmerk om de algemeene belangstelling op te wekken voor het doel dat deze vereeniging nastreeft, en hetwelk door haar naam nader wordt aangeduid. Inderdaad zijn over het algemeen de boerderijen en stallingen in de zandstreken, en met name in de provincie Noord-Brabant al zeer slecht ingericht. Meestal verkeert het vee in een zoodanig vervuilden, en bijgevolg ziekelijken toestand, dat zuivere melkwinning onmogelijk is. In het belang nu van de gezondheid van mensch en dier (immers wordt de kindersterfte in hooge mate beinvloed door het gebruik van onzuivere melk) wordt een dikwijls zware strijd gestreden, waarbij domheid en conservatisme niet te onderschatten tegenstanders zijn. Ook de bewaring der geproduceerde meststoffen geniet een bijzondere aandacht; en stellig zal dit ten goede komen aan de voedselvoorziening voor mensch en dier in de aanstaande critieke tijden. Wij wenschen de Vereeniging veel succes bij haren moeitevollen arbeid! In een serie afbeeldingen, op deze pagina gereproduceerd, geven wij weer welke treurige toestanden op landbouwgebied nog in Noord-Brabant heerschen, — en, hoe de zon toch hier en daar door de wolken schijnt. — *Hierboven, links:* Een veelvuldig voorkomend type van boerderij in Oostelijk-Noord-Brabant. De koeien staan hier den geheelen winter op den mest, en men kan in den stal geen hand voor oogen zien. Rechts: Dezelfde indeeling is gehandhaafd in deze nieuwe boerderij, (een enkeling in deze streek), maar aan alle eischen van de hygiëne is zoo goed mogelijk voldaan.

DE ZEGELRING

DOOR FRED. C. BRENT.

Aan de gedenkschriften van een op jeugdigen leeftijd in de gevangenis overleden Franschman is het volgende ontleend:

Het was in de jaren voor het uitbreken van de groote revolutie, toen het broeiend onweder reeds aan de kim dreigde. De toestand van het volk was verschrikkelijk. Aan alles werd gebrek geleden door het verarmde en schier tot slavernij gedwongen volk, terwijl de adel in overdaad zwelgde. En steeds meer werd het uitgezogen door de ellendelingen die zich edellieden noemden.

Onder den adel werden de enkelingen, die blijk gaven er een geweten op na te houden, door de rest onschadelijk gemaakt.

De markies Charles Louis de T... behoorde tot de weinige goede uitzonderingen. Kortelings meerderjarig geworden, had hij zijn intrek genomen op zijn kasteel, en was sinds dien tijd een zegen voor de nabuurschap.

Zijn vroegere voogd was met dit gedrag volstrekt niet ingenomen. Hij beschuldigde Charles van verkwisting en dreigde hem maatregelen daartegen te zullen nemen, zoo hij niet wilde leven gelijk het een edelman betaamd.

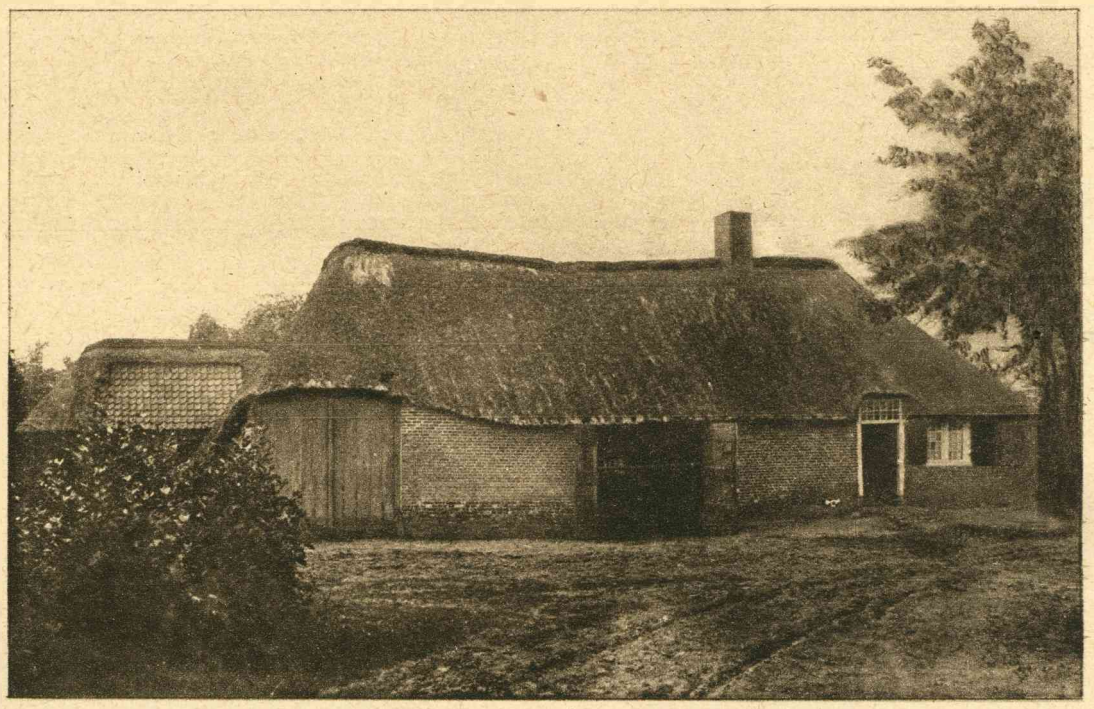
Charles Louis had hierop slechts één antwoord gehad: een volstrekte weigering; en nu had de oude markies besloten zijn neef persoonlijk te gaan overtuigen. Hij had, naar hij meende, zeer sterke argumenten.

De oom en de neef zaten tegenover elkander aan de rijk voorziene tafel die Charles Louis voor de ontvangst van zijn vroegeren voogd had laten bereiden.

„Uwe eischen oom," zeide hij, „komen in het kort hierop neer, dat ik voortaan zal moeten leven, zooals het u goeddunkt, en niet het minste mag doen om het leed van het volk te verzachten, doch het integendeel zelfs het brood uit den mond moet stelen om mijzelven en u te verrijken."

De oom glimlachte fijntjes.

„Kom, kom, niet zulke boekentaal, mijn waarde. — Ik geloof wel dat je me begrepen hebt."

Een voorbeeld van een slechte boerderij in de Baronie van Breda. Sluit men de staldeuren, dan is er ook absoluut geen licht.

„Dat heb ik maar al te goed," zeide Charles Louis somber.

„Wel, handel daar dan naar. Mijn jongen, ik betracht niets dan je eigen voordeel."

„Voor hoe onnoozel moet u mij verslijten oom, om mij dat te willen doen gelooven! Ik begrijp heel goed dat het er u slechts om te doen is mijn bezittingen te vergrooten, omdat uw zoon die later moet erven."

„Dat is ook je eigen schuld, mijn waarde. Je had kunnen huwen met een adellijke dame, maar je verkoos dat niet."

„Omdat ik aan de inspraak van mijn hart gehoor gaf."

„Dat had je toch wel kunnen doen. Een huwelijk had je volstrekt niet verhinderd die betrekking met dat boerenmeisje waar je zoo op gesteld bent, te onderhouden. Zoo iets komt alle dagen voor."

„Ik dank u oom. Daar is Marion mij te heilig voor. Trouwens, dat is reeds afgedaan. Terwille van mijn liefde voor haar, zal ik nooit wettige nakomelingen hebben die mijn bezittingen erven. Ze gaan na mijn dood aan uw zoon over."

„Inderdaad, dat is zoo. En vindt ge het verkeerd dat een vader voor de belangen van zijn kind waakt wanneer die door de lichtzinnigheid van een onrijp jonkman in gevaar gebracht worden? Gij zult de boeren te veel verwennen, en bij hun opvolger zullen zij het verschil tusschen heer en knecht vergeten zijn. Ge hebt uw goederen zwaar belast om handen vol geld onder het gemeen te strooien. Gij stelt ze vrij van heerendiensten. Door al die buitensporigheden vermindert het erfdeel van mijn zoon schrikbarend in waarde."

„U is wel openhartig oom," zeide Charles Louis met bittere spot.

„Dat ben ik inderdaad. Daarom zal ik verder gaan. Dezen avond moet je me beloven dat je voortaan leven zult, zooals ik denk dat het beste voor je is."

„En wanneer ik blijf weigeren?"

„Dan heb ik heel sterke middelen om je te overtuigen dat je daarmede ongelijk zoudt hebben. Inderdaad heel sterke middelen."

De oude markies nam bedachtzaam een snuifje, terwijl een wreede glimlach zijn dunne lippen plooide.

„Welnu. Ik ben vastbesloten. Ik weiger absoluut."

„Wacht nog even mijn jongen. Ik zal je toonen wat ik bedoel met mijn sterke argumenten." En monsieur le marquis haalde een vel papier te voorschijn dat hij boven zijn hoofd zwaaide als gold het een spelletje, om Charles den inhoud te laten raden.

„Dit, waarde neef, is mijn sterkste argument."

Een doodelijk bleek overtoog de trekken van den jongen edelman. Hij had het papier herkend als een lettre de cachet.

„Mijn jongen, kun je raden wiens naam hier ingevuld is? Ik verzeker je dat La Rochelle een goede vesting is waarheen al zeer veel heethoofdige dwazen die al te vol idealen waren, getransporteerd zijn. En die er eens in komt, komt er nooit weer uit. Kom, kom jongen, verbleek maar niet, als je je

(Zie vervolg op pag. 10)

Een oude domein-boerderij in de kleistreken van N. W. N.-Brabant. Dit treurige type (voor deze welvarende streek althans) is nog wel Staats-eigendom!

Als slot een boerderij in de zandstreken, die ervan getuigt hoe het schoone met het eenvoudige gepaard kan gaan.